

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/16/2016
Identifikačné číslo spisu: 1016201783
Dátum vydania rozhodnutia: 15.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1016201783.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Z. R., nar. XX.XX.XXXX, bez platného dokladu totožnosti, štátneho príslušníka Macedónskej republiky, t. č. umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, so sídlom Hrobákova č. 44, 852 42 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6. októbra 2016 č. k. 6Sa/44/2016-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6. októbra 2016 č. k. 6Sa/44/2016-34 z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-294-009/2016-AV z 08.09.2016 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa na účel výkonu trestu vyhostenia (rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn.: 3T 43/00 z 15.01.2004) tak, že zaistil sťažovateľa so stanovením dĺžky doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac na dobu do 08.03.2016 v Útvare policajného zaistenia pre

cudzincov Medved'ov (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Medved'ov“).

2. V odôvodnení žalovaný opísal v konaní zistený stav vecí, osobitne poukázal na právoplatný rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn.: 3T 43/00 z 15.1.2004, ako aj na výsledok predchádzajúceho konania o zaistení sťažovateľa, ktoré prebehlo na Oddelení cudzineckej polície Policajného zboru Trnava pod č. p.: PPZ-HCP-BA9-AV-45-17/2012. V ďalšom podrobne odôvodnil stanovenie dĺžky zaistenia sťažovateľa.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej na účely rozsudku len „S.s.p.“) bez uvedenia žalobných dôvodov a skutočností, z ktorých vyvodzuje nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

4. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov.

5. Z dôvodu, že sťažovateľ v podanej žalobe neuviedol žiadne žalobné dôvody správny súd ho v priebehu pojednávania opakovane vyzýval, aby uviedol v čom vidí nesprávnosť či nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Sťažovateľ opakovane žiaden dôvod svojej žaloby neuviedol.

6. Vzhľadom na skutočnosť, že správny súd má v zmysle § 230 S.s.p. v konaní plnú jurisdikciu, ako aj vzhľadom k tomu, že predmetom napadnutého rozhodnutia bolo obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa, správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie z pohľadu naplnenia všetkých predpokladov jeho vydania.

7. Správny súd pri preskúmaní prihliadal na právoplatný rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn.: 3T 43/00 z 15.01.2004, ktorým bol sťažovateľovi uložený trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky ako aj na nariadenie výkonu trestu vyhostenia Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 3T 43/00 zo 17.09.2012.

8. Správny súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ v konaní pred žalovaním nepreukázal zabezpečenie ubytovania § 122 zák. č. 404/2011 Z. z. ani dispozíciu s finančnými prostriedkami.

9. Podľa názoru súdu žalovaný podrobne a náležitým spôsobom odôvodnil trvanie zaistenia sťažovateľa, pričom je zrejmé, akou správnu úvahou sa pri stanovení maximálnej dĺžky doby zaistenia riadil, aké úkony bude v súvislosti s vyhostením sťažovateľa potrebné vykonať a preto dospel k záveru, že dôvody trvania zaistenia ako ich žalovaný prezentoval sú odôvodnené. Stanovenie doby zaistenia (max. 6 mesiacov) je teda v súlade so zákonom.

10. Nakoľko správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia nezistil dôvodnosť podanej žaloby, túto zamietol.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch uviedol, že:

- v konaní o zaistení cudzinca bolo nesprávne zistené, že je občanom Macedónskej republiky,
- z preskúmaného rozhodnutia nevyplýva na základe akej informácie Interpolu Skopje bolo zistené štátne občianstvo sťažovateľa,
- v dôsledku nezisteného štátneho občianstva sťažovateľa je jeho vycestovanie nemožné a zaistenie je z tohto dôvodu neúčelné.

12. Sťažovateľ zároveň žiadal o pridelenie advokáta, čo zdôvodnil tým, že sám si ho pre nedostatok finančných prostriedkov zvoliť nemohol, preto sa nemohol účinne domáhať svojich práv.

13. Navrhol, aby krajský súd (zrejme mal na mysli kasačný súd) napadnuté rozhodnutie zrušil v celom rozsahu, aby ho prepustil zo zaistenia a aby mu bol na území Slovenskej republiky udelený tolerovaný pobyt.

14. Sťažovateľ podaním zo dňa 03.11.2016, označeným ako „doloženie dôkazu do súdneho spisu“ predložil potvrdenie Veľvyslanectva Macedónskej republiky, konzulárneho úseku vo Viedni o tom, že nie je štátnym občanom Macedónskej republiky. V ďalšom podaní zo 7.12.2016 označeným ako „vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného“ (doručenom kasačnému súdu 12.12.2016) sťažovateľ okrem iného tvrdil, že jeho zaistenie je nezákonné z dôvodu, že vykonateľnosť súdom uloženého trestu vyhostenia je premlčaná a informoval, že sa ho nepodarilo vyhostiť do Macedónska, tak ako sa píše v odôvodnení rozhodnutia o zaistení a preto neexistuje žiadny zákonný dôvod na jeho ďalšie držanie v zaistení.

B)

15. Žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti z 09.11.2016 poukázal na to, že samotný sťažovateľ do zápisnice o podaní vyjadrenia uviedol, že je štátnym príslušníkom Macedónskej republiky a v administratívnom konaní teda vedome zavádzal, pričom v čase konania vedenom pred správnym orgánom nedisponoval žiadnym platným dokladom totožnosti, ktorý by potvrdil alebo vyvrátil skutočnosti ním uvádzané.

16. Žalovaný za účelové označil vyjadrenie, že vycestovanie resp. vyhostenie sťažovateľa nie je možné a zaistenie nie je účelné a s odkazom na ust. § 81 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. pripomenul, že ani skutočnosť, že by nebol štátnym príslušníkom žiadnej krajiny neznamená, že takáto osoba nemôže byť vyhostená. Informoval, že v súčasnosti vykonáva šetrenie na zistenie, či nie je štátnym príslušníkom krajín bývalej Juhoslávie, kde sa sťažovateľ narodil.

17. Navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Právny názor kasačného súdu

18. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) bez povinného zastúpenia (§ 449 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) a s prihliadnutím na neformálnosť kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho

vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku je potrebné zamietnuť.

19. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 15. decembra 2016 (§ 137 ods. 4 v pojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z. z. policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zák. č. 404/2011 Z. z. štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z. policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z. z. policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

20. Kasačný súd s poukazom na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zdôrazňuje, že pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. V rámci svojej rozhodovacej praxe ESLP už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval (vec *Abdullayev c. Ruská federácia*, r. 2010), že práve v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“.

21. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [najmä vec *Sutyazhnik c. Ruská federácia* (r. 2009) alebo *Bulgakova c. Ruská federácia* (r. 2007)].

22. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (viď vyššie citovaná vec *Sutyazhnik*).

23. Sťažovateľ v dôvodoch kasačnej sťažnosti na prvom mieste uviedol, že krajský súd mu ako účastníkovi konania nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p. nepochybne špecifikuje odňatie možnosti konať pred súdom (*denegatio iustitiae*), t.j. že ide o tak procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Správny súdny poriadok.

24. O procesnú vadu v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p. ide najmä vtedy, ak správny súd v súdnom prieskume postupoval v rozpore so všeobecne záväznými procesno-právnymi predpismi (najmä zákonom), a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva (v zmysle § 5 ods. 9 veta prvá S.s.p. majú účastníci v konaní pred správnym súdom rovnaké postavenie a správny súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv).

25. Ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a

právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

26. Sťažovateľ namietajúci nesprávny procesný postup správneho súdu v súvislosti s odňatím možnosti konať pred súdom v kasačnej sťažnosti tvrdil, že sa nemohol účinne domáhať svojich práv a žiada, aby mu bol udelený advokát, s ktorým sa môže právne poradiť, nakoľko nemá finančné prostriedky na zvolenie advokáta. Z obsahu odôvodnenia rozsudku však vyplýva, že žalobca už v konaní pred správnym orgánom vo veci jeho zaistenia pri výsluchu okrem iného uviedol, že nemá žiadneho zástupcu v tomto konaní a že si ho ani nechce zvoliť, v konaní pred súdom na výzvy správneho súdu na objasnenie dôvodov podanej žaloby odmietol odpovedať, správny súd neobjasnil dôvody podanej žaloby, odvolávajúc sa na svojho advokáta, ktorého však nemenoval. I napriek tomu, že správny súd žalobcovi opakovane uviedol, že v konaní pred ním, podobne ako ani v konaní pred žalovaným si zjavne nezvolil žiadneho svojho zástupcu a teda nikdy nepredložil ani žiadne plnomocenstvo, žalobca dôvody podania žaloby neuviedol.

27. Z uvedeného je zrejmé, že zo strany súdu prvého stupňa nedošlo k takému postupu, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako nesprávny procesný postup, v dôsledku ktorého by bolo účastníkovi konania - sťažovateľovi znemožnené uskutočniť akékoľvek jemu patriace procesné práva, sťažovateľ napokon takýto tvrdený postup súdu ani bližšie nekonkretizoval, v správnej žalobe síce odkazoval na svojho advokáta, jeho meno však ani súdu neuviedol, žiadnu plnú moc nepredložil, ani inak potrebu právnej pomoci v konaní pred súdom prvého stupňa, v ktorom žalobca nemusí byť zastúpený (§ 49 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 6 ods. 2 písm. d/ S.s.p.) nenaznačoval, preto kasačný súd považoval jeho námietku v tomto smere za nedôvodnú.

28. V súvislosti s námietkou vytykajúcou súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci kasačný súd poukazuje na to, že doterajšia ustálená judikatúra chápe kasačný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. vo vzťahu k meritu veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy na riadne zistené skutočnosti vyplývajúce z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

29. Navyše právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

30. V súvislosti s uvedeným kasačný súd konštatuje, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu takéto závažné alebo hrubé nedostatky právneho posúdenia v merite veci odôvodňujúce zrušenie alebo zmenu jeho rozsudku nezistil. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodnutí porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia, pretože v konaní o zaistení bolo nesprávne zistené, že je občanom Macedónskej republiky, čo sa nezakladá na pravde, pretože je osobou bez štátneho občianstva, občianstvo Macedónskej republiky mu bolo odobraté, treba zdôrazniť, že sťažovateľ v konaní pred krajským súdom v správnej žalobe ani na pojednávaní svoju štátnu príslušnosť nenamietal a ani zistenia správneho orgánu, na základe ktorých tento ustálil jeho štátnu príslušnosť Macedónskej republiky (ktorý vychádzal z ním v zápisnici o podaní vyjadrenia uvádzaných osobných údajov o štátnej príslušnosti ako aj informácie získanej z Interpolu v Skopje, označenej ako IP SKOPJE 16/10 z 14.02.2011 a IP SKOPJE 16/10/OV z 18.04.2012, že je štátnym príslušníkom Macedónskej republiky a takto vystupoval aj pred súdmi v trestnom konaní) žiadnym spôsobom nespochybňoval.

31. Za daných okolností, keď sťažovateľ v konaní pred správnym súdom odmietol konkretizovať dôvody správnej žaloby, preto krajskému súdu nemožno vyčítať nesprávne právne posúdenie veci v súvislosti s jeho štátnou príslušnosťou, pričom sám navrhovateľ nielenže tento dôvod podanej kasačnej

sťažnosti nevymedzil tak ako to predpokladá ust. § 440 ods. 2 SSP (t.j. tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale jeho dodatočne uvádzané tvrdenia majúce spochybniť jeho štátnu príslušnosť (okrem iného aj nepreukázaným tvrdením, že občianstvo Macedónska mu malo byť odobraté), čo je otázka skutková, predstavujú nové skutočnosti a v tejto súvislosti dodatočne (dňa 3.11. 2016 doručené krajskému súdu) doložené potvrdenie Veľvyslanectva Macedónskej republiky zo 17.10.2016 aj nový dôkaz, ktoré však až v štádiu kasačnej sťažnosti v zmysle § 441 SSP nemožno uplatňovať. Obdobne kasačný súd, pre ktorý je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu (§ 454 S.s.p) na ďalšie dôvody, ktoré sťažovateľ uvádzal vo svojom ďalšom podaní zo 7.12.2016 (doručenom kasačnému súdu 12.12.2016) t.j. po uplynutí lehoty na podanie kasačnej sťažnosti, v zmysle § 453 ods. 2 veta druhá SSP nemohol prihliadnuť.

V.

32. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

33. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný právo na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.